

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Avatud partituur

AIRE Quartet:

Livia Schweitzer ^{FLÖÖDID, ITAALIA/SOOME}

Sergio Castrillón ^{TŠELLO, KOLUMBIA/SOOME}

Kristjan Kannukene ^{VIOOLA JA HÄÄL, EESTI}

Jaak Sikk ^{PREPAREERITUD KLAVER, EESTI}

Kavas

Tulev, Susi, Kannukene, Redman, Castrillón

2.05.2026 — 19.00

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kammersaal

Inka Maaria Jurvanen

„Süit puudest. Tamm, magnoolia, kadakas, tamarisk“

Sergio Castrillón (1981)

„Four Stages of Deletion“ (2014)

Kristjan Kannukene (1996)

„Kontemplatsioon“

Will Redman (1975)

Kolm katket teosest „Book“

Astra Irene Susi (1998)

Uudisteos

Toivo Tulev (1958)

„Six Glissandi and Five Invocations“

AIRE Quartet

Avatud notatsioon ja avatud partituurid kuuluvad muusikalise mõtlemise valdkonda, kus muusikaline tulemus südamik on elav protsess, mis sünnib partituuri uurimise, tõlgendamise ja esituse käigus. Esitus ei ole siin vaid interpreedi panuse ja töö tulemusena kõlav helilooja vaimse kujutluse muusikaline võimendatud reproduktsioon füüsilises ruumis, vaid loominguiline koostöö interpreedi/improviseerija ning helilooja vahel. Kui traditsiooniline noodikiri püüab võimalikult täpselt fikseerida helikõrgused, rütmid, kestused ja dünaamika, siis avatud notatsioon jätab vähemalt osa neist otsustest teadlikult interpreedi kanda. Partituur võib siin koosneda vaid visuaalsetest kujunditest, tekstilistest juhistest, sümbolitest, ruumilistest seostest või dünaamika- ja ajastruktuuridest, mille tähendus avab ennast alles musitseerimise käigus. Avatud partituur ei vabasta esitajat vastutusest, vaid muudab tema rolli: mitte lugeda, vaid tõlgendada; mitte ülesannet täita, vaid suhestuda; mitte taastoota, vaid luua. Ja seda kõike sügavate heliliste loomestruktuuride alusteni välja.

Avatud partituuride ajalugu kujunes eriti jõuliselt välja teise maailmasõja järgsetel kümnenditel, kui heliloojad, kunstnikud ja poeedid hakkasid partituuri käsitlema interdistsiplinaarseks eksperimenteerimise vahendina. Selle suuna varasteks ja mõjukateks eelkäijateks võib lugeda 1950. aastate heliloojaid Earle Browni, John Cage'i ja Morton Feldmani, kelle ebakonventsionaalsed noodistused laiendasid interpreedi rolli ning andsid esitajale suurema vastutuse teose lõplikul kujundamisel. Olulise figuurina tõusis esile pianist David Tudor, kes oli paljude teoste esmaesitaja ja propageerija. 1960. aastatel levisid sellised partituurid kiiresti Fluxus võrgustiku, festivalide, publikatsioonide ja happeningide kaudu ning nende juured on muuhulgas Dada ja sürrealismi partituurilaadsetes praktikates ning tol ajal Saksamaal tegutsenud Bauhausi kunstikooli interdistsiplinaarses mõtteviisis.

AIRE quartet tegi oma debüütesinemise märtsis 2026 HETKFEST avakontserdil Tallinna Raekojas. Kvarteti professionaalseks ambitsiooniks on avatud partituuride esitamine Eestis ja välismaal, kõnesoleva žanri loominguline elavdamine ning avatud notatsiooni vormis uudisteoste esitamine ja taasesitamine. AIRE kvarteti liikmed on Livia Schweizer (Itaalia/Soome, flöödid), Kristjan Kannukene (Eesti, hääl ja viola), Sergio Castrillón (Soome/Kolumbia, modifitseeritud tšello nimega „sercello“), Jaak Sikk (Eesti, prepareeritud klaver)

Livia Schweizer on Helsingis tegutsev flötist, improviseerija, uurija ja pedagoog, kes rakendab improvisatsiooni ja avatud notatsiooni vahendina, et siduda kunstnikke eri kultuuridest ja distsipliinidest. Itaaliast pärit Schweizer lõpetas Livorno konservatooriumi ning jätkas õpinguid Soomes Sibeliuse Akadeemias, kus tema flöödiõpetajateks olid Mikael Helasvuo ja Hanna Kinnunen. Pärast Helsingisse kolimist on ta olnud aktiivne Soome nüüdismuusika skeenes, tehes koostööd ansamblitega nagu Korvat Auki, UMUU ja Tampere ning esinedes festivalidel, sealhulgas Flow Festivalil, Musica Noval ja Hiljaisuus-festivaalil. Livia Schweizer on Euroopa Heliloojate Improvisaatorite Orkestri liige ning ansambli Earth Ears Ensemble flötist ja kaasasutaja; see kollektiiv keskendub esilekerkivate heliloojate loomingu tutvustamisele. Oma nüüdismuusika-alase tegevuse kõrval esineb ta regulaarselt ka Soome orkestritega, nagu Turu Filharmoonia, Jyväskylä Sinfonia ja Helsingi Kammerorkester. Tal on Sibeliuse Akadeemiast magistrikraad flöödi ja pedagoogika alal ning ta õpetab koolis International School of Music Finland. Alates 2023. aastast teeb Schweizer doktoritööd Helsingi Kunstide Ülikoolis, uurides, kuidas graafilised ja tekstipõhised partituurid võivad soodustada kultuuridevahelist ja interdistsiplinaarset dialoogi nüüdismuusikas.

Sergio Castrillón on tšellist ja helilooja, kes on pühendunud improviseeritud ja eksperimentaalsele muusikale. Oma karjääri jooksul on Castrillón teinud koostööd suure hulga Soome ja rahvusvaheliste improviseerijate ning heliloojatega eri muusikažanridest ja väga erinevates koosseisudes. Ta tegutseb aktiivselt ka soloimprovisaatorina, esinedes festivalidel, kontserdisarjades ja muusikasündmustel üle kogu maailma. Oma esinemistes ja salvestustel kasutab Castrillón mitmesuguseid enda loodud tšello modifikatsioone, Eero Ristilä valmistatud *campanula*'t, Andrew Bentley ehitatud *skillo*'t ning enda kavandatud *sercello*'t, mis valmis koostöös pillimeister Markko Sunniga. Tänu neile mitmekesistele projektidele ja uuenduslikele lähenemistele on Sergio Castrillón kujunenud üheks oma põlvkonna keskseks kujukts tšelloimprovisatsiooni ja eksperimentaalse tšellomuusika valdkonnas.

Kristjan Kannukene on eesti violamängija, laulja, elektrikitarrist, helilooja, improviseerija ja intermeedia kunstnik, kelle loomingus kohtuvad erinevad traditsioonid ja esteetikad. Klassikaline ja rokkmuusika on loonud sümbiootilisi vorme tema loomingus, alates elektrikitarriga Bachi viiulikontserdi esitamisest kuni violaga ERSO ees rokksoolo improviseerimiseni. Kannukene on esitanud oma kompositsioone teiste seas Londoni Wigmore Hallis ja New Yorgi Metropolitan kunstimuuseumis ning andnud välja debüütplaadi „333“, alates millest on ta keskendunud oma esimese interaktiivse heliskulptuuri „9“ loomisele. Tema kunstiline fookus on hääle ja viola sümbioosi leidmisel ning selle sidumisel teiste kunstiliikidega. Kannukene on lõpetanud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kaks magistrantuuri *cum laude* nii klassikalise viola kui kaasaegse improvisatsiooni erialal ning on hetkel sama asutuse doktorant. Ta on täiendanud end aastal 2018/19 Londoni Trinity Labani konservatooriumis ning aastal 2024 Luzerni Kunstide Ülikooli magistriprogrammis „Music and Art Performance“ ja Zürichi Kunstide Ülikooli interdistsiplinaarkunsti täiendõppeprogrammis „CAS Creation and Scenario in Music“.

Jaak Sikk on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia improvisatsiooni ning avatud notatsiooni õppejõud, pianist, loovuuri ja improvisaator. Aastal 2020 omandas Sikk doktorikraadi improvisatsiooni erialal ning on aastast 2022 Eesti Noorte Teaduste Akadeemia liige. Erilist rõhku on ta improviseerimisel ja selle uurimisel pannud isemääramisele ning multimodaalse kujutluse rakendamisele. Jaak Sikk on improviseerijana esinenud Soomes, Leedus, Saksamaal, Itaalias, Ühendkuningriigis, Austrias, Belgias, Hollandis jm ning viinud paljudes muusikaülikoolides läbi improvisatsioonilaseid meistrkursuseid. Ta on juhtinud mitut Kultuuriministeeriumi rahastatud uurimisprojekti. Jaak Sikku seob koostöö helilooja Will Redmaniga, Sergio Castrillóniga jt.

Astra Irene Susi (1998) on Tallinnas tegutsev lavastaja, helilooja ja näitleja. Susi on lõpetanud Tallinna Muusikakeskkooli (2017) heliloomingu ja klaveri erialal ning omandanud bakalaureusekraadi heliloomingu ja näitekunsti lavakunstkooli 31. lennus Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias. Oma praktikas on ta püüdnud leida ühenduslülisid lavakunsti ja nüüdismuusika vahel, tuues lavale performatiivseid heliteoseid ja muusikateatri etendusi. Susi on olnud aastaid tegev kaasaegse klassikalise muusika väljal, tema teoste ettekanded on toimunud tunnustatud kontserdimajades Tallinnas ja Berliinis (EMTA *black box*, HFM studiosaal, Estonia kontserdisaal, Haus der Statistik). Ta on praeguseks osalenud mitmetes erinevates lavastuses näitlejana ning andnud mitmetes erinevates teatrites etendusi. Samuti lõi Susi 2021. aastal Edoardo Micheliga muusikateatri lavastuse „Terra Nullius“, mis kanti ette Berliinis ning 2024. aastal valmis tema esimene muusikateatri lavastus „Vankumatu“, mis etendus EMTA *black box*is. 2025. aastal esietendus tema teine muusikateater lavastus „Un_stus“, Südalinna teatri ringlaval. Susi loomingu uurib heliteose potentsiaali vaataja kõnetamiseks emotsionaalsete mõjutuste ja tundemaastikkude loomise läbi. 2026. aasta märtsis pälvis Astra Irene Susi Tallinna Linnateatri Kristallkingakese auhinna kui perspektiivikas noor looja.

Toivo Tulev (1958) on praeguses eesti muusikas väga omapärase ja sugestiivse stiiliga helilooja. Tema tee muusikamaailma ei ole olnud ladus ja sirgjooneline, võibolla on see andnud põhjust sügavamalt asjade ja nähtuste tahta vaadata, intensiivsemalt tunnetada ja mõelda. Ta on lõpetanud 1990. aastal kompositsiooni erialal Tallinna Konservatooriumi Eino Tambergi õpilasena ja 1998. aastal Eesti Muusikaakadeemia magistrantuuri, samuti täiendanud end Sven-David Sandströmi juures Stockholmi Kõrgemas Muusikakoolis (1991) ja elektroakustilise muusika alal Kölni Kõrgemas Muusikakoolis (1996). Praegu on ta Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kompositsiooniõppejõud ning ühtlasi osakonnajuhataja.

Tulevil on arvukalt vokaalteoseid, nende palet ja jooni on kindlasti mingil määral kujundanud autori kogemused lauljana erinevais vokaalkollektiivides. Tal on teoseid nii koorile kui väiksemale lauljate koosseisule, nii instrumentidega kui ilma. Viimased suuremad vokaal-instrumentaalsuurvormid on „Magnificat“ (2 sopranit, segakoor, 2 löökpillimängijat, keelpilliorkester, 2013) ja „Lamentatsioonid“ (5 solisti, 2 segakoori, kammerorkester, 2011); naishääältele kammerorkestriga on „En purpura tendido“ (2010); kontratenorile, altsaksofonile, orelile ja keelpilliorkestrile „I said, Who are You? – He said, You“ (2007); terve rida teoseid on hääl(t)ele ja erinevatele instrumentidele: „Miks?“ (2013), „Flow“ I–IV (2008), „Leave, Alas, This Tormenting“ (2005) jne. Ta on kasutanud nii kanoonilisi kui mittekanoonilisi tekste. Korduvalt on ta pöördunud Püha Juan de la Cruze poole, on Euroopa-väliste maade autorite, renessansiajastu madrigalide, ka autori enda tekste, vahel eri keeli ühes ja samas teoses kombineerides. Tekst võib olla napp, ent on väga olulise sõnumiga, peegeldades püüdu pühendumuse, sügava religioosse kogemuse poole, saatjaks kannatused ja pisarad.

Tulevi muusika on sageli ühtaegu staatiline ja pulseeriv, sissepoole vaatavalt kaemuslik ja tundeline, isetu ja intensiivne. Helilooja on märkinud, et talle mõjuvad kaks vastandlikku alget intrigeerivalt, sageli hakkab teos arenema kahest omavahel hõõrduvast impulsist. Nõnda kui valitud tekstidest peegelduvad autori avarad teadmised maailma aja- ja kultuuriloost, on samamoodi inspiratsiooniallikaks ja lähtekohaks sageli olnud varasem muusikalugu.

Arvukate eri koosseisu ja suurusega ansambliteoste kõrval on terve rida töid orkestrile: „Moradas“ (3 elektrikitari, kammerorkester 1995), flöödikontsert „Deux“ (sopranile, flöödile, kammerorkestrile, 2004), „Cadenza“ II keelpilliorkestrile (2008), „Descendit“ (viulile, oboele, klaverile, keelpilliorkestrile, 2011); viulikontsert (2002), tšellokontsert „Before“ (2006), löökpillikontsert „Flow“ (löökpillid, sümfoniett, 2009); sümfooniaorkestriteosed „Signum“ (1990), „Muusika kahele klaverile ja sümfooniaorkestrile“ (1993), „Woo“ (1995), „Ambra“ (2002), „Future Continuous“ (2008), „Hõljub, laskub“ (elektrikitarr, sümfooniaorkester, 2011), „Pöördub algusse“ (2012). Ta on kirjutanud ka lavateoseid – lühiballeti „Cruz“ (2002) ja Dante ainetel ooperi „Beatrice“ (2010). Oma pillidekäsitluse kohta on helilooja öelnud: „Kirjutan nii, et teos ei oleks lihtsalt abstraktsioon, vaid moodustaks ühe kindla heliruumi. Üritan partituuri käsitleda kui akustilist tervikut sarnaselt akustilisele ruumile – koos kajade ja järelkajadega.“

Tulev on olnud resideeriv helilooja Eesti Filharmoonia Kammerkoori (2004/2005) ja ansambli Ars Nova Copenhagen (2007/2008) juures. Tema teoseid on tellinud ERSO, EFK, RAM, NYJD Ensemble, Tallinna Keelpillikvartett, Reval Ensemble, Vox Clamantis, Küberstudio, Resonabilis, samuti väliskollektiivid nagu Nieuw Ensemble, Ars Nova Copenhagen, Läti Raadio koor, Musicatreize, Court-Circuit, BIT 20, Atlas Ensemble, 2e2m, Madalmaade kammerkoor jt. Ta on kolmel korral pälvinud Eesti Kultuurikapitali aastapremia (2001, 2003, 2025), saanud

Kultuurkapitali stipendiumi „Ela ja sära“ (2002), Eesti Muusikanõukogu aastapreemia (2006), I Lepo Sumera nimelise kompositsiooniahinna (2016) ning LHV uue heliloomingu Au-tasu (2017). Tema loomingust on ilmunud neli autoriplaati: „Be Lost in the Call“ (Eesti Raadio, 2004) ja „Songs“ (Harmonia Mundi, 2008), „Magnificat“ (Naxos, 2018), „Dawn, Almost Dawn“ (Navona Records, 2025).

Biograafia kirjutanud Virge Joamets

OOTAME KUULAMA

P 3.05 kell 17.00 / EMTA kammersaal / tasuta

Doktorikontsert. „Neli vaadet kaksusele“

Peeter Margus (viul), Lukas Gedvilas (klaver)

Kavas Tüür, Saunders, Cage, Ranjit

K 6.05 kell 19.00 / EMTA suur saal / pilet Piletikeskusest

Musica Aeterna

Mari Poll (viul), Mihkel Poll (klaver)

Kavas George Enescu, Leos Janáček, Ernest Chausson, Erich Korngold

P 10.05 kell 17.00 / EMTA suur saal / tasuta

Noorte heliloojate uudislooming

EMTA sümfooniaorkester

Dirigent Toomas Vavilov

Kavas EMTA heliloomingu üliõpilaste Marc Lujani, Yiu Chung Shami,

Astra Irene Susi, Alireza Farajianhamedani, Viktoria Grahvi ja

Andreas Kalveti uudislooming

E 11.05 kell 19.00 / EMTA kammersaal / tasuta

Ludensemble

Kavas Alireza Farajan, Inessa Green, Marc Luján, Viktoria Grahv,

Elvis Dēliņš, Yiu Chung Sham, Klaus Brandstetter, Erik Rauk

E 18.05 kell 19.00 / EMTA suur saal / tasuta

Doktorikontsert „Ta voix“

Marie Elizabeth Seager (vokaal) ja Toms Ostrovskis (klaver)

Kavas Debussy, Messiaen, Hough

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia

instagram.com/emta_ee

Palume lülitada mobiiltelefon hääletule režiimile.
Kontserdi salvestamine ja pildistamine ilma korraldaja loata
ei ole lubatud.

